

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen 5. kontor/3.1/2.1

Sagsnr.: 2009-20-221-00340/Dep. sagnr. 531

Den 29. marts 2011

FVM 883

GRUNNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af forordning 1881/2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte stoffer i fødevarer, for så vidt angår polycykliske aromatiske hydrocarboner (PAH) (komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om ændring af reglerne for polycykliske aromatiske hydrocarboner (PAH), således at de ikke kun reguleres med benzo(a)pyren som indikator, men også med summen af fire PAH-forbindelser (benzo(a)pyren, benzo(a)anthracen, chrysen og benzo(b)fluoranthren. Denne ændring vil øge beskyttelsesniveauet i fødevarer. Forslaget vurderes derfor at øge beskyttelsesniveauet i Danmark. Fra dansk side kan forslaget støttes.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af Kommissionens forordning (EF) nr. 1881/2006 af 19. december 2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Rådets forordning (EØF) nr. 315/93 af 8. februar 1993 om fællesskabsprocedurer for forurenende stoffer i levnedsmidler, særligt artikel 2, stk. 3.

Forslaget behandles i en forskriftkomitéprocedure med kontrol i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes sat til afstemning i den Stående Komité for Fødevarer og Dyresundhed (SCoFCAH) den 8. april 2011.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Polycykliske aromatiske hydrocarboner (PAH) er kemiske forbindelser, som forekommer i miljøet og i visse fødevarer. PAH kan være kræftfremkaldende i større mængder. Indholdet af polycykliske aromatiske hydrocarboner (PAH) i fødevarer bliver i øjeblikket reguleret med grænseværdier for benzo(a)pyren, som bruges som indikator for forekomst. De nuværende regler blev vedtaget på baggrund af en vurdering fra Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) fra 2002. Dengang vurderede Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA), at benzo(a)pyren var en god indikator for forekomst og toksikologisk effekt, idet benzo(a)pyren er den mest problematiske af PAH forbindelserne, og den der oftest blev analyseret for.

Efter ikrafttrædelsen af de nugældende regler er der blevet gennemført mange kontrolanalyser i medlemsstaterne. På baggrund af disse data har Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) i 2008 revurderet anvendelsen af benzo(a)pyren som indikator for forekomst af PAH i fødevarer, idet cirka 1/3 af prøverne indeholdt PAH uden at indeholde benzo(a)pyren. Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) har derfor udvalgt fire forskellige PAH-forbindelser og fundet, at regulering af forekomsten af disse fire forbindelser er bedre indikatorer, idet de viser både forekomst og toksikologi. De fire forbindelser er benzo(a)pyren, benzo(a)anthracen, chrysen og benzo(b)fluoranthren. Med denne ændring vurderes det, at man vil have bedre indikatorer for forekomsten af skadelige PAH i fødevarer.

På den baggrund indeholder Kommissionens forslag grænseværdier for benzo(a)pyren alene og grænseværdier for summen af de fire PAH forbindelser (PAH4). Grænseværdierne er fastsat ud fra ALARA princippet (As Low As Reasonable Achievable). Data fra alle medlemsstater indsamlet af Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) danner basis for grænseværdierne, som typisk er fastsat ud fra en 90-95percentil (90-95 % af fødevarerne skal overholde grænseværdien). Det er besluttet fortsat at have grænseværdier for benzo(a)pyren alene, da det stadig er den mest problematiske af PAH forbindelserne, samt for at have sammenlignelige data i fremtiden.

Med det nuværende datagrundlag kan flere af grænseværdierne følgelig reduceres.

Forslaget medfører blandt andet:

- Grænseværdien for benzo(a)pyren i olie og fedt, undtagen kakaosmør og kokosolie, bibeholdes uændret.
- Der fastsættes en ny grænseværdi for kakaobønner og produkter heraf. Disse har hidtil været ureguleret, men får en særskilt grænseværdi på grund af højere indhold af PAH end i andet fedt.
- Kokosnøddeolie har ligeledes været ureguleret hidtil, men får en særskilt grænseværdi, da forholdet mellem benzo(a)pyren og PAH4 afviger for kokosnøddeolie i forhold til andre olier.
- Der indføres en ny grænseværdi for stegt/grillet kød, som det sælges til forbrugerne.
- Røget kød og røgede kødprodukter samt røgede fisk og fiskeprodukter får reduceret grænseværdien pr. 1. september 2014 i forhold til nuværende grænseværdi for benzo(a)pyren. Undtagelsen herfor er røget brisling, som på grund af den store overflade har højere indhold af benzo(a)pyren.
- Grænseværdien for benzo(a)pyren i fisk fjernes, da det har vist sig, at fisk metaboliserer PAH og derfor aldrig indeholder PAH, når de ikke er forarbejdet.
- Den nuværende grænseværdi for benzo(a)pyren i muslinger på 10 mikrogram/kg ændres til 6 mikrogram/kg og bliver samtidig gældende for røgede muslinger.
- Grænseværdierne for benzo(a)pyren i babymad og modermælkserstatninger forbliver uændrede.
- De nye grænseværdier vil gælde fra 1. september 2012, dog med reduktioner for nogle af grænseværdierne fra 1. september 2014.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt forslaget som et led i forskriftsproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af forordning nr. 1881/2006 af 19. december 2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark og forventes ikke at medføre andre ændringer af lovgivning

Konsekvenser

Forslaget har ikke statsfinansielle eller administrative konsekvenser.

Forslaget vurderes heller ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervsmæssige konsekvenser.

Forslaget er udarbejdet på basis af en videnskabelig vurdering fra Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) af passende stoffer som indikatorer for forekomst af PAH samt anvendelse af det datagrundlag, som Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) har haft til rådighed fra medlemsstaterne. I flere tilfælde har gennemgangen af de nye data resulteret i en reduktion af de eksisterende grænseværdier for benzo(a)pyren.

Om konsekvenserne af forslaget bemærker DTU Fødevareinstituttet, at for spiseolier vil den nye grænseværdi for PAH4 næppe give anledning til flere overskridelser af grænseværdien end tidligere for benzo(a)pyren. For røget kød og røgede kødprodukter vil der sandsynligvis ikke komme overskridelser jævnfør tidligere data. For røgede fisk og fiskeprodukter vil der ud fra de eksisterende data kunne forekomme enkelte overskridelser af niveauerne. Da de nye grænseværdier først træder i kraft den 1. januar 2014 er der tid til, at information når ud til samtlige producenter, og antallet af overskridelser vil kunne mindskes. For børnemad vurderer DTU Fødevareinstituttet, at den kritiske værdi vil være for PAH4, hvor det største bidrag vil være fra chrysen, som vil indgå i PAH4.

Fødevarestyrelsen vurderer, at forslaget vil betyde et øget beskyttelsesniveau i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

DI Fødevarer foreslår, at Kommissionen er fleksibel med hensyn til de foreslåede grænseværdier for PAH4, indtil der foreligger et større datamateriale. DI Fødevarer foreslår desuden, at der gives en længere overgangsperiode, indtil datamaterialet for alle grupper er indsamlet. Særligt for cerealier og grøntsager ønskes flere data, inden der fastsættes grænseværdier. For babymad, børnemad og diætetiske fødevarer undrer DI Fødevarer sig over, at grænseværdien er den samme for benzo(a)pyren som for PAH4. For kakaosmør har den europæiske brancheforening fundet en korrelationsfaktor på 7 mellem benzo(a)pyren og PAH4. De foreslår derfor en grænseværdi på 5 ppb for benzo(a)pyren og 35 ppb for PAH4. For røget fisk burde de foreslåede grænseværdier for PAH4 kunne overholdes. En reduktion for benzo(a)pyren fra 5 til 2 kan dog give problemer, hvorfor DI Fødevarer foreslår at bibeholde 5 ppb eller som kompromis en grænseværdi på 3 ppb. DI Fødevarer undrer sig over, at grænseværdierne er for produkterne, som de sælges. De finder, at der bør være forskel på værdierne for for eksempel pulversuppe og en spiseklar suppe.

Landbrug & Fødevarer kommenterer, at det fremgår af forslaget, at den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) har vurderet de pågældende grænseværdier, og anfører, at de henholder sig umiddelbart til denne vurdering.

Sedan (Foreningen af virksomheder, der producerer eller markedsfører specialdestinerede levnedsmidler bestemt til børneernæring, Danmark) finder det vanskeligt at vurdere de foreslåede grænseværdier, når datamængden for PAH4 er begrænset. Sedan foreslår derfor, at Kommissionen er fleksibel med de foreslåede maksimalgrænseværdier for PAH4, indtil der foreligger et større datamateriale, specielt for cerealier og grøntsager. Sedan foreslår desuden, at der gives en længere overgangsperiode, indtil datamaterialet for alle grupper er indsamlet. Sedan finder det desuden underligt, at grænseværdierne gælder for produkterne, som de sæl-

ges, da grænseværdien således er den samme for pulverformige modermælkserstatninger som for drikkeklare, flydende modermælkserstatninger.

Dansk Erhverv konstaterer, at der nu bliver fastsat fælles europæiske grænseværdier for PAH i stegt kød solgt til den endelige forbruger, da man heri tidligere har fundet et højt indhold af PAH. Dansk Erhverv mener, at PAH i fødevarer skal begrænses. Det er dog fortsat en lille del af forbrugernes samlede indtag af PAH, der foregår uden for hjemmet, hvilket er væsentligt at have in mente, når man regulerer området og dermed fastsætter grænseværdier.

Forbrugerrådet har af ressourcemæssige årsager ikke mulighed for at forholde sig til ændring af analysemetoder til kontrol af PAH i fødevarer m.m.. Forbrugerrådet kan således ikke tages til indtægt for at støtte forslaget eller for at gøre det modsatte.

Advokatrådet og 3F har ingen bemærkninger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter, at befolkningens eksponering for PAH forbindelser begrænses af hensyn til folkesundheden. Fødevarer vurderes at give et væsentligt bidrag til menneskers indtag af PAH, hvorfor regulering af PAH i fødevarer øger fødevarerens sikkerhed. Miljøstyrelsen vurderer således i forbindelse med grænseværdifastsættelse af PAH i jord, at befolkningen udsættes for PAH primært fra fødevarer (ca. 90 %) og via inhalation af forurenede luft (ca. 10 %) (for eksempel brændeovne). Regeringen finder det derfor positivt, at PAH i fødevarer reguleres som foreslået.

Forslaget indebærer, at flere fødevarer kategorier, som hidtil har været ureguleret, fremover vil blive reguleret med grænseværdier (kokosolie, kakaosmør, stegt/grillet kød). Grænseværdier for summen af PAH4 vil endvidere give bedre beskyttelse end de nuværende grænseværdier alene for benzo(a)pyren.

I relation til bemærkningerne fra Sedan bemærkes, at grænseværdierne i børnemad er ens for benzo(a)pyren og PAH4, fordi grænseværdierne for disse produkter er fastsat ud fra detektionsgrænserne for stofferne. I relation til bemærkningerne fra DI Fødevarer bemærkes, at forslaget er en ændring til forordning 1881/2006. Forordningen indeholder i artikel 2 bestemmelser om, at for tørrede, sammensatte og fortyndede produkter skal der tages hensyn til dette forhold ved anvendelse af grænseværdierne. Dette vil derfor også gælde for eksempel for en kødsuppe eller pulver til en kødsuppe.

Forslaget vurderes derfor at være en styrkelse af beskyttelsesniveauet i Danmark.

På den baggrund kan regeringen støtte forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på de umiddelbare tilkendegivelser i Den Stående Komité for Fødevarer, Fødemiddelen og Dyresundhed (SCoFCAH) vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.